GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 62.

We Srodę Dnia 1. Sierpnia 1804.

Z Wiednia d. 25. Lipca.

O dalszey podroży przez Tyrol Arcy Xcia Jmc Jana, wyczytuiemy z listu pod d. 9 z Trydentu co następuie: — Nasz magistrat wysłał na przeciwko Arcy Xcia Jmc deputacyą do Ala dla powitania go, i zaproszenia do strzelania do tarczy, które z umysłu na ten czas dla niego postanowiono. Arcy Xiążę Jmc przyiął z zwykłą sobie łagodnością zaproszenie, i zapewnił deputacyą o zupełnym ukontentowaniu J. C. K. Mci z wierności miasta i ludu trydentskiego. D. 3 po godzinie 10 w wieczor przybył tu Arcy Xżę Jmc z Bassano. W orszaku iego znaydowali się nadworny kommissarz Plenschitz, prezydent hrabia Welsberg, magistrat i wielka liczba mieszczan, którzy w rożne strony konno na przeciw niego wyiechali. Huk z moździerzy, wznoszące się rakiety i uderzenie we wszystkie dzwony zapowiedziały iego przybycie, a oświecenie rynkow i ulic, iako też powszechne okrzyki radości licznie zebranego ludu przyozdabiały wiazd iego. Gdy zaiechał do przeznaczonego dla siebie mieszkania w zamku, powitali go nadworny kommissarz i prezydent, kapituła, licznie zebrana ślachta i officyerowie. Nazaiutrz zwiedził ten niesprawowany Xiążę rożne wzgorki tego miasta, a po południu dawał audyencye, magistratowi, rożnem osobom i deputacyi strzelcow, która przybyła z chorągwiami ianczarską muzyką i zaprosiła ieszcze raz Arcy Xcia Jmc do strzelania, co iey łaskawie przyrzekł. Potem oglądał kościoł P. Maryi, i odwiedził strzelnicę, gdzie wystrzałami z moździerzy był powitany. Raczył sam kilka razy wystrzelić i bardzo [illegible] trafił tarczy. W wieczor zaszczycił obecnością swoią przepysznie oświecony teatr, potem przechodził się przy pochodniach po mieście. D. 5 zrana oglądał okolice miasta, po południu odwiedził znowu strzelnicę, i kilku dobrze wymierzonemi wystrzałami zakończył swoie strzelanie. W tymże czasie wzniosł się, na iego przybycie na drugiey stronie Adygi puszczony balon, do znaczney wysokości. W wieczor odwiedził znowu teatr. D. 6 o godzinie 7 zrana wyiechał do okolic Lawis przy assystencyi mieszczan na koniach i wielu powozow. W Lawis pożegnał odprowadzaiący go magistrat z oświadczeniem mu swego ukontentowania, i poiechał w dalszą podroż do Cembra.

Zmarła w roku 1802 hrabina Goltz, zostawiła piękną po sobie pamiątkę, przeznaczaiąc

24,000 ryń. kapitału na dożywotnią pensyą z prowizyi od |nich dla czterech officerskich wdow, które nie maią prawa do pensyi z publicznego skarbu. Pensya ta zacznie się wprawdzie dopiero po śmierci domowego lekarza legatki, któremu ią przez wdzięczność zapewniła, ale tak piękny czyn nie powinien się długo przed publicznością ukrywać.

Z podobnychże uczuciow patryotyzmu biskup dyecezyi Zipfer, hrabia Revay, darował domowi edukacyi dzieci regimentu Alwinnego 1000 ryń. Arcy Xżę Jmć Karol doniosł o tem J. C. K. Mci, za co mu Nayiaśnieyszy Pan swoie nayłaskawsze ukontentowanie oświadczyć raczył.

Z Brynu d. 24. Lipca.

List z Konstantynopolz pod d. 28 Czerwca zawiera w sobie: że d. 15 Czerwca przybyły tam dwa kupieckie rossyyskie okręty, maiące na sobie 3600 woyska rossyyskiego; te zabawiwszy tam 3 dni popłynęły na środziemne morze, a wkrótce za niemi rossyyski jen. Sprengporten popłynął do Korfu; że 2 fregaty, które pierwszy oddział woyska tam zawiozły do Sebastyanopola się po świeże udały że; mianowany posłem od Porty Argiropolo odebrał rozkaz tam wyiechania i popłacenia długow za zmarłego tam posła Essed effendy; że między ludem stoiących przy Abukir tureckich okrętow i Arnautami przyszło do bitwy, wktórey wiele okrętowych ludzi i kommendant eskadry zginął, a reszta uciekła na okręty; że z czarnego morza wiele okrętow zbożem ładownych popłynęło prosto do Hiszpanii, przez co tracą Francuzi na pośrodkuiącym handlu. Nakoniec, że W. Sułtan każe teraz w swoich kraiach papiernie i sukienne fabryki zakładać.

Z Londynu d. 10. Lipca. (Przez Hollandyą.)

Zapewniaią tu, że Imperator Rossyyski w ten czas dopiero uzna zaprowadzony nowy porządek rzeczy we Francyi, kiedy z strony Francyi dopełnionem zostanie życzenie względem Sardynii i Neapolu, kiedy Hanower będzie opuszczony, i względem innych ieszcze punktow zaspokoiaiące nastąpi wyiaśnienie. Względem przyszłego dziedzicznego rządu w Lombardyi, maią także różne zachodzić trudności.

Względem ostatniego królewskiego poselstwa do izby niższey, naradzano się wczoray w wieczor w taynym wydziale, i P. Pitt nie żądał więcey na nadzwyczayne środki obrony iak 2½ mill. f. szt. Ale domyślaią się że przed zakończeniem teraźnieyszych posiedzeń parlamentu, nie skończy na tey małey kwocie.

Przez liniiowy okręt Gibraltar, który d. 31 Maia opuścił okolice Tulonu i przybył do Gibraltaru, dowiedzieliśmy się, że francuzka flota wyszła była na czas krotki z Tulonu; ale nie oddaliła się z pod nadbrzeżnych bateryy. Lord Nelson postanowił wszelako ią attakować; admirał Campbell uderzył dwiema okrętami swoicy dywizyi na nieprzyiaciela, i skutek był takowy, że francuzka flotta powróciła znowu do portu.

Z Portsmutu donoszą pod d. 9 t. m. że tam przybył okręt Ramler z niemiłym doniesieniem od wschodnio-indyyskiey kompanii, że 9 naszych okrętow z Chin do Anglii powracaiących przy wyspie Wallii wpadły w ręce francuzko-batawskiey połączoney eskadrze, i że 7 zostało spalonych, a 2 zabrane. Siła francuzkiego admirała Linois składa się z 3 okrętow o 80, 20, o 50 armatach i kilku fregat. Domyślaią się przeto, że hollenderska eskadra kontra admirała Hartsinka musiała się z nim po części złączyć. Okręt Ramler, wypłynął d 5 Maia z wyspy S. Heleny. W tymże czasie przybyły tam 2 amerykańskie i 1 duński z Chin okręty. Kapitanowie ich powiadali, że przechodząc przez Sunda napotkali tam

admirała Linois z 3 francuzkiemi o 80, z 4 hollenderskiemi o 64 armatach okrętami, wielu fregatami i innemi statkami. Zapewniaią na S. Helenie, że z Chin powracaiące okręty odebrały rozkaz w Indyach, aby dla krążącey francuzkiey eskadry nie puszczały się bezkonwoiu na morze. Spodziewaią się zatem, że strata nasza oznaymiona przez ten okręt, nie będzie może tak wielka.

Wczoray zatrudniał się parlament roztrzygnieniem prywatney sprawy, która dosyć poważną się zrobiła i przy otworzeniu posiedzeń parlamentu zaburzeniem nawet publiczney spokoyności groziła. Wiadomo, iż zachodziła sprzeczka o reprezentacyą w parlamencie Middlesexu między P. Burdett i P. Mainwaring. Zaden atoli z nich nie tryumfuie: na rapport kommissyi uznała niższa izba wybor P. Burdetta za nieważny, a P. Mainwaringa niezdatnym do zasiadania w parlamencie.

Umieszczony artykuł w Monitorze, iakoby P. Frere nasz poseł w Madrycie, rozmawiaiąc z Xciem Pokoiu powiedział: że zaboystwo iest godziwe, ieżeli są mocne do niego powody, co mu Xżę miał mocno zganić, dał powod do korrespondencyi między P. Frere i Xięciem Pokoiu, w którey P. Frere wzywa świadectwa Xcia, że nigdy o podobnych rzeczach z nim nie rozmawiał.

Z Paryża d. 13. Lipca.

W nocy z d. 9 na 10 wyiechał Bonaparte do Boulogne, a minister stanu Talleyrand do kąpieli do Bourbon l'Archambault. Monitor nic iednak nie wspomina o wyiezdzie Bonapartego.

Oprocz 3 pastorow kalwińskich iest także 3 luterskich tuteyszego konsystorza członkami honorowey legii mianowanych, przez co rząd utrzymuie rowność dla wszystkich religiy.

Korsarz Duguay przybył d. 29 p. m. z Martyniki do St. Malo, i przywiozł bardzo zaspokoiaiące wiadomości o tey osadzie. Od dawnego czasu nie miano tam żadney wiadomości z Francyi, i obawiano się, aby iakie smutne nie zaszły w niey zdarzenia, dla tego nie mogli się nacieszyć skoro zobaczyli tego korsarza, i przekonali się, że wszystko dobrze idzie w oyczyznie. Wspomniony korsarz zabrał w powrocie 4 angielskie okręty; ieden zatopił, a 3 odesłał do Francyi, i 35 na nich zabranych ieńcow przywiozł.

Xżę Sapieha bawi teraz w Lyonie; w zgromadzeniu tamteyszey akademii czytał ważną rozprawę o mineralogii.

P. Necker odkazał swoim służącym prowizyą od 200,000 fr. a ubogim w Kopet zapisał 3000 fr.

Na d. 11 oznaymiono przepis obchodu uroczystości 14 Lipca. W sam d. 14 Lipca dadzą przednieysze tuteysze teatry bezpłatne reprezentacye. Nazaiutrz d. 15 otworzy się uroczystość o godzinie 6 zrana wystrzałami z 30 armat. O godzinie 10 przeciągną woyska przez plac Karuzelu i rozciągną się łańcuchem aż do domu inwalidow &c.

Bonaparte posłał W. Sędziemu następuiące pismo:

" W chwili powszechnego pokoiu połączyłem ministeryum policyyne z ministeryum sprawiedliwości. Okoliczności woyny i ostatnie zdarzenia przekonały mnie, na W Pana nie raz przełożenia, o potrzebie przywrocenia tego ministeryum i skłoniły mnie do przychylenia się do Twego życzenia, abyś się iedynie obowiązkom W. sędziego i ministra sprawiedliwości poświęcił. Nie mogę przychylić się do W Pana życzenia bez oświadczenia Mu, iak dalece byłem kontent z Jego dotąd zarządzania policyą. Będąc zupełnie oddany Twemu naturalnemu wydziałowi, nie możesz zapewne więcey okazać w nim gorliwości, ia-

)2(

keś dotąd czynił; ale będziesz miał więcey czasu do łożenia na tę ważną część rządu. Dobre zarządzanie sprawiedliwością, i dobre osadzenie trybunałow ma naywiększy wpływ w kraiu na utrzymanie własności i naydroższego interessu wszystkich obywateli. Ponieważ ten list nie ma żadnego więcey przedmiotu, proszę zatem Boga, aby Cię Mci Regnier, W. Sędzio, Ministrze sprawiedliwości, w świętey swoiey chował opiece. Dań w St. Cloud d. 10 Lipca.

W tymże czasie wydany został wyrok w tey osnowie: Ministeryum ogólney policyi przywraca się w takiey samey rozciągłości, iak było przed przyłączeniem go do wydziału sprawiedliwości. Przy ministrze policyi będzie 4 radcow stanu, którzy z nim codziennie pracować będą, i korrespondencyą i interessa swego wydziału utrzymywać. Oprocz audyencyi ministra, codziennie ieden z radcow będzie dawał audyencye dla słuchania zażaleń obywateli. Po skończoney audyencyi zaniesie te zażalenia ministrowi. Raz przynaymniey w tygodniu zwoła minister wszystkich radcow.

Nowemi dwiema radcami przy wydziale policyi są PP. Miot i Pelet.

Dzisieyszy Monitor umieszcza: — *Z Korfu d.* 16. *Czerwca.* " Wszystkie pogłoski, które tu rozsiano o przybyciu rossyyskiey armii, są fałszywemi. Mamy tu ze wszystkim 3000 Rossyanow, którzy są potrzebnemi dla poparcia powagi P. Mocenigo, który rządzi tym kraiem pod cieniem konstytucyi, nie zostawuiąc nic do czynienia mieszkańcom. Nie mamy tu żadney eskadry; przybyły tylko trzy fregaty z woyskiem dla dopełnienia liczby 3 tysięcy ludzi. Grecy są teraz bardzo przychylni Francuzom. Zaszły nawet poruszenia w Prevesa, do których przyłożył się przez swoią boiaźń basza Janiny. „

Z Tarentu d. 19 *Czerwca:* " Jenerał St. Cyr odebrał od woysk pod iego dowodztwem będących przysięgę na konstytucyą państwa, którą z powszechnym zapałem wykonały. Woyska znayduią się w dobrem położeniu, maią dostatkiem żywności, mało chorych, zachowuią dobrą karność i żyią w naywiększey zgodzie z mieszkańcami. Oddalenie P. Aktona w całym państwie wielką sprawiło radość; nikt tego ministra nie lubił. Odbieramy codziennie doniesienia z Korfu; znayduie się tam 3 do 4000 rossyyskiego woyska. „

Przez dawnieyszy wyrok rządowy rozporządzone iest, iż członki honorowey legii tracą tę dostoyność dla tych samych przyczyn, dla których traci się obywatelstwo francuzkie. Zadna sromotna kara nie może bydź na legioniście dokonana, poki nie iest degradowany. W takowym przypadku mówi rządowy kommissarz lub prezydent rady woyskowey po zapadnieniu wyroku: " Zdradziłeś honor; oświadczam przeto w imieniu legii, iż zaprzestałeś bydz iey członkiem. „

Stosownię do wyroku wielkiey rady honorowey legii, pod d. 4 Żerminala, rada administracyyna każdey kohorty ma spisać wszystkich w iey okręgu mieszkaiących legionistow, którzy oddaliwszy się od armii nie są w żadnym szpitalu umieszczeni lub nie posiadaią żadnego cywilnego urzędu. Dla każdego z takich legionistow wyznaczone iest 150 fr. gratyfikacyi; lecz ta gratyfikacya w następuiący sposob wzrasta: 1) 1 fr. za każdy rok iego życia nad 30 lat; 2) 30 fr. ieżeli iest żonaty lub dziećmi obciążony; 3) 20 fr. dla każdego krewnego, którego on przymuszony iest utrzymywać. Gratyfikacya powiększa się bardziey ieszcze w następuiących przypadkach: 1) o 10tą część ieżeli legionista mieszka w mieście maiącym do 5000 ludności; 2) o dwie 10te części w miastach od 5 do 15,000 dusz;

3) o trzy 10te części w miastach od 15 do 25,000 dusz; 4) cztery 10te części w miastach od 25 do 50,000; 5) pięć 10tych części w miastach od 50 do 100,000 dusz; 6) sześć 10tych części w miastach gdzie ludność 100,000 dusz przechodzi. Jeżeli legionista ma pensyą lub własny dochod, tedy gratyfikacya będzie do tego stopnia zmnieyszona, ile iego pensya i dochod razem wynoszą.

Przez inny wyrok pod tymże dniem postanowiła taż rada, iż będzie uformowany doradzcy wydział, który ma zdanie swoie dawać o wszystkich przedmiotach, które mu W. Kanclerz przełoży, iako to, 1) co do karności legionistow; 2) co do sądownictwa, transakcyy i t. d. 3) o przyozdobieniu &c. głownych siedlisk kohorty; 4) o osuszeniu bagnisk, poprawie ogrodnictwa, rolnictwa, paszy i tem podobnych rzeczy. Członki tego wydziału zaraz mianowano.

Wyrok teyże rady pod d. 28 Maia opiewa: Cudzoziemcy mianowani członkami legii będą przypuszczonemi, ale nie przyiętemi. Mogą nosić ozdoby legionu, ale nie wykonaią przysięgi, nie należą do różnych stopniow, ani do politycznych zaszczytow, iakie są uchwałą senatu d. 28 Floreala r. b. legionistom przyznane.

Głownemi mieyscami dla kohort legii honorowey są Fontenebleau, opactwo St. Vaes w Arras, opactwo S. Piotra w Gandawie, zamek w Brulb, zamek w Zabern, pałac rządowy w Dižonie, bywszy pałac arcybiskupi w Wienne, arcybiskupi pałac w Aix, biskupi pałac w Bezieres, dom maltański w Tulusie, biskupi pałac w Agen, opactwo St. Maixent, zamek Kraon, opactwo Bek, zamek Chambort, i zamek Venerie.

Monitor donosi: P. Cavagnac agent handlowych związkow na wyspie Francuzkiey, przybył do Francyi, i przywiozł wiadomość, że kontra admirał Linois zdobył angielską fregatę. Opuścił tę wyspę przed 3 miesiącami, która pod ow czas w bardzo dobrym znaydowała się stanie.

Trybun Carion Nizas iest mianowany kanclerzem 9 kohorty honorowey legii, a jenerał brygady Paschalis Rouyer podskarbiem.

Biskupi Poutans, Kambreyski, Autunu, Troyes Meaux, Soissonu, Nancyi, Larochellu, Walencyi, Nantu, St. Brieux, Gandawy, Leodyum, Tournay, Trewiru, Amiens, Moguncyi, Evreux, Aweniouu, Chambery, Strasburga, Wersalu, Orleauu, Arrasu, Nicei, Ajaccio, St. Flour, Grenoblu, Mans, Vanes, Digne i 8 biskupow bywszego Piemontu są mianowani członkami honorowey legii, iako też 6 officyałow.

Niektórzy robotnicy, którzy nieszczęściem są oycami familiy, stali się ofiarą ostatniey burzy w Paryżu. Pracowali w kanale przy Templu, nagła uliwa zaskoczyła ich tak dalece, że nie mogli się wyratować, i woda ich porwała.

P. Roth, radca Norembergi, który tu od roku wspolnie z P. Kiesling odbywał interessa tego miasta przy naszem rządzie, wyiechał onegday do Berlina; sam tylko się Kiesling pozostał.

W Marsylii d. 3 Lipca wielka była powodź; wiele statkow zerwało z kotwic i rozbiły się.

P. Mosment odprawi w Bruxelli powietrzną podroż.

Dywizya jenerała Regnier wsiadła iużna tulońską flotę, która zostaie w gotowości do wyyścia pod żagle.

Angielski wędrownik Flinders iescze iest na wyspie Francuzkiey trzymany, ponieważ przybył na okręcie, nie maiącym paszportu od rządu francuzkiego, i ponieważ iego

instrukcya opiewa, aby rozpoznał dobrze stan tey wyspy.

W Kambray przewieziono popioły nieśmiertelnego Fenelona na tryumfalnym wozie z ich dotychczasowego grobu do innego, gdzie poty spoczywać będą, poki nie nastąpi uroczyste ich pochowanie.

W włoskiey Rzpltey zaszczepiono dotąd przeszło 200,000 osobom krowią ospę. Miasta Bononia i Brescia kazały wybić medale dla lekarza Sacco, który się tam bardzo zasłużył w rozszerzeniu szczepienia tey ospy. Naymnieysza miedziana moneta, którey 100 sztuk wchodzi na lirę (24 gro.) nazywa się centimami.

Piąta Sekcya trybunału poprawy dnia wczorayszego ukończyła sprawę Verdeta; Denana i żony iego, Dubuissona i żony iego. Wysłuchawszy jeneralnego prokuratora wnioski, aby te pięć osób obwinionych trzech miesięcznym więzieniem ukarane były, tudziesz obrońcow Collin, Lachalumelle, Poujol, i Roussial, trybunał uwolnił obwinionych. Przed wypuszczeniem ich na wolność prezydent trybunatu Dixan miał do nich imieniem trybunatu mowę napomnienia w tych prawie wyrazach:

„ Jakiżkolwiek bądź iaśniałby gieniusz w naczelniku państwa, iakieżkolwiek byłyby iego roztropność i męztwo nie potrafiłby przecież uprzedzić i uniknąć taynych spiskow podłych nieprzyiacioł, których ogromność sławy iego narobiła mu, gdyby poczciwi obywatele nie dopomagali mu do odkrycia sprawcow tych spiskow. Milczeć względem spiskow, o których wiemy, że są knowane przeciwko niemu, iest to oświadczyć się iego nieprzyiacielem, nieprzyiacielem oyczyzny, nieprzyiacielem swoiey familii i siebie samego. Wieleście ucierpieli, i zasłużyliście na to. Nie wszyscy bowiem byliście oszukanemi. Oby pamięć waszych cierpień stała się wam pożyteczną na potem; oby wam służyła za naukę i uchroniła was na potem od zwodnictwa sprawcow zbrodni! Paryż iest miastem zaludnionym, w którym często udaie im się użyć łatwowierney prostoty, i chytrey przewrotności do wykonania swych czarnych zamiarow. Strzeszcie się więc wszystkich propozycyy, któreby wam mogły bydź uczynione, czuwaycie nad sobą samemi, czuwaycie nad bespieczeństwem własney waszey oyczyzny, wskazuiąc ieżeli to będzie w waszey mocy tych, którzyby spiskowali przeciwko życiu człowieka do którego iest przywiązane życie wszystkich waszych współobywatelow. „ Publiczność mimo napominania woźnych poklaskiwała wyrokowi, mowie, i wypuszczeniu na wolność obwinionych. Widziała z rozkwileniem iak młode dzieci żony Denana czekały na matkę i cieszyły się z otrzymaney przez nią wolności.

Z Amsterdamu d. 14. Lipca.

Czterey nasi korsarze, którzy dawniey pod norwegskiemi brzegami krążyli, a potem udali się do wod hiszpańskich, zabrali podług doniesień okrętowych, 2 okręty wschodnio-indyyskie angielskie.

Francuzki jenerał Dumas przyiechał z Ostendy do Flesingi, i zwiedził wyspę Walchern.

Porucznicy Landsheer i Steffens, którzy przy przeprowadzeniu pierwszey dywizyi naszey flotyli z Flesingi do Ostendy, nie dobrze się sprawili, odesłani są z Ostendy do Hagi, gdzie będą sądzeni.

Rapport podpółkownika Batenburga o zaprędkim poddaniu się Surynamy, nadszedł już do naszego rządu, ale ieszcze nie iest ogłoszony.

Wydawca tygodniowego pisma *Themis*, bywszy pastor Varbrug, który od 20 lat pisał paszkwile, iest na zawsze z naszey Rze-

pltey wygnany. Inne pismo, które ſię niedawno ziawiło pod tytułem *Batawska ludzkość*, ieſt także surowo zakazane.

Kurasao znaydowała ſię do środka Kwietnia bardzo w dobrym ſtanie.

Z Hagi d. 17. *Lipca.*

Z uchwały wirtemberskich ſtanow pod d. 18 Czerwca, przez którą wyznaczyły Elektorowi 200,000 ryń. i rocznego dodatku 30,000 ryń. widziemy, iż procz innych powodow, skłonił ich do tego miniſter francuzki w Stuttgardzie, który wielu członkom oświadczył: iż pierwszy konsul nie oczekuie inney wdzięcznosci od ſtanow za wspaniałą troskliwość francuzkiego rządu o dobro kraiu wirtemberskiego, iak żeby ſię przychylili do słusznych i sprawiedliwych życzeń Elektora Jmć i wsparły go summami iakich teraźnieysze potrzeby tego kraiu wymagaią.

Z uroczyſtością 14 Lipca rozpoczęły ſię obroty woyskowe w obozie przy Zeyst. Przecytano tam porządek dzienny, w którym między innem wspomniano, że 14 Lipca był dniem rozpoczęcia rewolucyi, przez którą państwo francuzkie do teraźnieyszego doszło wzroſtu.

Niektórzy utrzymuią, że Bonaparte podczas podroży swoiey do Boulogne, nie tylko Hollandyą odwiedzi, ale też francuzkie woyska w Hanowerze obeyrzy.

Z Aschaffenburga d. 12. *Lipca.*

Dnia wczorayszego w wieczor Elektor Jmć Arcykanclerz smutną odebrał wiadomość, że ſioſtra iego hrabina wdowa de Leyen, d. 10 w Frankfurcie tchnięta apoplexyą przeniosła ſię do wieczności w roku 60 żyeia swoiego.

Pozawczoray przybył do naszego miaſta z Szwaycaryi sławny dzieiopis szwaycarski tayny radca Muller; dnia iutrzeyszego w dalszą do Berlina wyieżdza podroż.

Z Frankfortu d. 12. *Lipca.*

Krolowa Jmć Pruska wdowa dnia dzieyszego przybyła do naszego miaſta w towarzyſtwie Xiężny żony naſtępcy Tour i Taxis i Xcia naſtępcy Heſſenu. O godzinie pierwszy z południa Krolowa Jmć poiechała do Homburga, skąd w wieczor powroci do Wilhelmsbadu. W nadchodzącą niedzielę Królowa Jmć uda ſię iak zapewniaią, do Darmſtadtu.

Wiadomość o przybyciu do Frankfurtu P. Roderer była za wczesna. Za kilka dni dopiero ieſt tu spodziewany.

Podług iedney z naszych gazet, ſtany wirtemberskie po swoim rozpuszczeniu, udały ſię w tey okoliczności, do naywyższey głowy Rzeszy i rządu francuzkiego.

Z Genui d. 4. *Lipca.*

Miniſter francuzki Salicetti w oſtatnią niedzielę w wieczor wyiechał do Paryża.

Tegoż dnia inſtalowano uroczyście 10 nowych senatorow.

Trapiſtowie, ktorzy szukali schronienia w naszey Rzepltey, przyięci zoſtali oſtatecznie przez wyrok senatu d. 25 p. m. naznaczono im budynek i 2 ogrody, które dawniey należały do Bendyktynow.

Z Kopenhagi d. 17. *Lipca.*

Londyński sąd admiralicyyny skonfiskował 3 małe duńskie ſtatki z całym ładunkiem, które przed nieiakim czasem zatrzymane były na uyściu Elby i do Jarmutu zaprowadzone. Za wdaniem ſię atoli tegoż sądu, zezwolił korsarz, który te okręty zabrał, iż za daną mu nadgrodą uwolnione zoſtaną. W tymże czaſie skonfiskowano i 3 inne obce okręty na Elbie złapane.

Podług naszey handlowy gazety w wielkiey nieczynności zoſtaie handel w portach francuzkich, hollenderskich i baltyckiego morza. U nas przeciwnie bardzo dobrze idzie handel; wczoray n. p. wypłynęły ſtąd 3 okręty z towarami do przylądka Dobrey na-

dziei, do wyspy Francuzkiey i wschodnich Indyy.

Rossyyska flotta w Kronsztadcie składa się z 10 liniiowych okrętow i 4 fregat, nad którenii iuż są kapitani mianowanemi.

Z Petersburga d. 3. Lipca.

Słychać, że stąd pobiegł goniec z ważnem oświadczeniem względem niektórych przedmiotow do Paryża.

Jenerał indzynierow Suchtelen wysłany dziś został od Imperatora Jmc z zleceniami do Finlandyi.

Senator Jussupow otrzymał pozwolenie wyiechania za granicę dla poratowania zdrowia.

Hrabia Waleryan Zubow, jenerał piechoty, leży niebezpiecznie chory na suchoty.

Z Berlina d. 17. Lipca.

W nocy z d. 14 przybiegł tu rossyyski goniec i poiechał nazaiutrz do Paryża.

D. 17 wyiechał Król Jmc z Charlotenburga na [illegible] do Śląska. Na końcu t. m. powroci tu nazad.

Tuteyszy Rzymsko - cesarski poseł, hrabia Metternich Winneburg, wyiedzie wkrótce do Drezna dla odwiedzenia tam swego oyca.

Krol: szwedzki jenerał leit. i poseł, baron Ehrensvärd, przeieżdżał tędy z Paryża do Szwecyi.

Z Hanoweru d. 17. Lipca.

Hrabia Bentheim iest tu w krótce spodziewany.

Onegday odprawiał marszałek Bernadotte ćwiczenia z woyskiem od godziny 12 aż do 5 po południu. Przy tem ćwiczeniu zarzucono przy ustawicznem strzelaniu z armat i karabinow most na rzece Im, po którym cała jeneralność przeszła.

Zniesiono teraz stołowanie kosztem publicznym jeneralności i kommissarzow, wyiąwszy dowodzącego marszałka, przez co znaczną ulgę skarbowi naszemu zrobiono.

Z Alexandryi w Egipcie d. 25. Kwietnia.

Egipt zawsze iest teatrem zaburzeń. Mamelucy nie opuścili ieszcze okolic Kairu; stoią częścią pod piramidami Dziże, częścią na wystrzał tylko armatny od miasta obozem. Sami przez siebie nie są mocni, ale wielu Arabow trzymaią z niemi, i można ich razem do 12,000 rachować. Albańczykowie czyli Arnauci zrobili kilka wycieczek, w który. h iak się zdaie odnieśli nieiakie korzyści, ale też wiele ludzi utracili. Nie udało im się nawet wyprzyć Mamelukow z rowniny Sekkera. W Kairze daie się czuć niedostatek wszystkiego; ponieważ Mamelucy zabieraią wszystkie dowozy żywności. Wszędzie buntuiący się Arabowie rabuią okręty, rozbiiaią karawany tak w wyższym, iako i niższym Egipcie, a poniszczone wsie toczą z sobą zaboyczą woynę. W taki n położeniu rzeczy Hourszyd basza, który nie dawno przez ferman Porteyński wielkorządzcą Egiptu potwierdzony został, bardzo w krytycznym znayduie się stanie, i zupełnie zawisłym iest od Arnautow. Ci domagaią się ustawicznie swego żołdu, na którego wypłacenie cała w Egipcie krążąca moneta nie wystarcza. Na ich uspokoienie uciekaią się do nadzwyczaynych podatkow. Z drugiey strony pewną iest rzeczą, że mianowany od Porty rządcą Egiptu Dzezar basza wysłał iuż był swe woyska, których część w Elazich stanęła; lecz tego nie ma iuż przyczyny obawiać się, bo umarł na pociechę Porty. Sami Mamelucy są pomiędzy sobą rozdwoieni. Elfi bey proponował kairskiemu rządowi, iż podeymuie się wytępić Mamelukow, nieprzyiacioł swoich, ieżeli mu odstąpi prowincyi Dziże.

DODATEK
DO № 62.
GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srodę Dnia 1. Sierpnia 1804.

Dalszy ciąg O Indastanie, wypis z dzieła majora James Rennella.

Historya Indyi napisana przez Arriena iest nader ciekawa: pokazuie nam, iż wyiąwszy nieuchronne z podbicia wynikaiące zmiany, narod Indów utrzymywał się ten sam prawie przez dwadzieścia i ieden wieków. Ich zwyczaie ściśle z religiią połączone, są dla nich świętemi; nie można tych zwyczaiow wykorzenić, chyba przez wygubienie samego ludu. Indyanie, mówi Arrien, mieli kształt ciała wysmukły i lekki, żyli iarzynami, byli podzieleni na klassy, żenili się w siodmym roku, nie przechodząc nigdy do inney klassy. Kobiety nosiły zausznice, trzewiki rozmaitych kolorow, nosiły zasłony na głowie i na ramionach. Mężczyzni farbowali sobie twarze. Znacznieysze osoby nosiły parasole. Używano długich pałaszow i łukow naciągaiących się nogami. Chwytano słonie, tak iak dzisiay, robiono bawełniane płotna osobliwszey białości. Budowano domy drewniane nad brzegami rzek, dla przewożenia ich na inne mieysca, podług zmieniaiącego się biegu wody.

Większą część tych narodowych zwyczaiow dziś ieszcze spostrzec można.

Handel indyyski był zawsze znaczącym dla zachodnich stron Azyi i dla Europy. W Azyi mnieyszey i w polerowney Europie miano szczególnieysze upodobanie w płodach manufaktur indyyskich. Odnoga perska i Arabska, dawały łatwe przeyście tym towarom, mianowicie ostatnia, ponieważ potrzeba było tylko kilkodniowey lądem podroży dla doyścia do Nilu lub do środziemnego morza. Podobna do prawdy, co i podanie utwierdza, iż od niepamiętnych czasow znaydowała się komunikacya między Egiptem i brzegami Indostanu. Herodot wspomina o zwyczaiach maiących tak wielkie stosunki między temi dwoma kraiami, iż do wytłumaczenia ich, przyczyny fizyczne nie są dostateczne. Jeżeli zważemy naturę kraiow przedzielaiących te narody, musiemy wierzyc, iż miały pomiędzy sobą związki przez morze. Oprocz tego, narod który się odważył przedsięwziąć żeglugę około Afryki, (iak zapewne uczynili Egipcyanie pod panowaniem Faraonow), nie mógł nie znać nierownie bliższych brzegow, ile że go do tego zachęcały wiatry stałe o iednymże czasie przypadaiące.

Jest podobieństwem, iż handel Salomona dochodził aż do Indyi. Floty iego wypływały z czerwonego morza. Tyr założony był wprzod na 250 lat, i sądząc z kwitnącego stanu tego miasta pod Hiramem współczesnym Salomona, należy się domyślac, iż handel iego z całym światem prowadzony, rozciągał się i do Indyi. Domysł Wolneia względem celu, iaki sobie zakładał Salomon w opanowaniu Palmiry, iest subtelny i podobny do prawdy. Chciał on zapewne uczynić to miasto znacznieyszem składem handlu wschodniego, przez bieg Eufratu i odnogę Perską. Ta okoliczność zaszła na tysiąc lat przed Chrystusem. W sto lat pożniey miasto Tyr założyło osadę w Kartaginie. Gdy Tyr dostał się pod panowanie Alexandra na 332 lat przed Chrystusem, wtenczas to miasto prowadziło iuż rozległy handel z Indyą przez morze czerwone. Przesyłano towary do miasta Eziogaber nad temże morzem; stamtąd do Rhinocorura nad morzem

śrzodziemnem między Palestyną i Egiptem, które to mieysca znaydowały się na ten czas w mocy królow perskich. Zburzenie Tyru przez Alexandra i założenie Alexandryi, otworzyło nowy kanał handlowi, albo raczey odnowiło dawny iego bieg przez Egipt. Po Alexandrze Ptolomeuszowie sprzyiali ciągle miastu przez niego założonemu, i zamienili ie w stolicę, która stała się składem wschodniego i zachodniego handlu, a tem samem nayznacznieyszem i nabogatszem na świecie miastem. Można sądzic, iż handel Egipcyan w Indyi przyszedł do naywyższego wzrostu, i że ich okręty przechodziły Gangesem aż do Palibothra.

Alexandrya nie przestała bydź znakomitem mieyscem handlowem, gdy Egipt stał się prowincyą Rzymską; zachowała swoie korzyści w czasie rozmaitych rewolucyy, które przypadły na wschodzie. Była składem handlu weneckiego w Indyi, i nie utraciła tego przywileiu, aż gdy wynaleziono po drugi raz przylądek Dobrey nadziei przed trzysta laty.

Nie masz żadney historyi Indostanu, wspartey na pismach kraiowych, przed zwycięztwami Mahometanow. Lub Indowie nie opisywali swoich dzieiow, lub też składy ich pism zaginęły w czasie woien. Jakie były ich podania, możemy sądzić z tego, które się ściągaią do wyprawy Alexandra. Znayduiemy tam, iż wygrawszy wielką bitwę z Cesarzem indostańskim przy Delhi, wrocił się do Persyi przez góry północne. Nie masz tam więc żadney wzmianki o żegludze na rzece Indus, a przecięż żadna okoliczność z dzieiow Alexandra nie iest lepiey dowiedziona przez wszystkich współczesnych i poznieyszych pisarzow.

Podroże Kozmasa w szostym i dwóch Mahometanow w dziewiątym wieku odbyte, nie wiele dostarczaią materyałow do historyi Marco Paolo, który przeszedł całą półwyspę wędruiąc w trzynastym wieku do Guzaraty, opisuie niektóre ciekawe szczegóły, lecz tych nie można przystosowac do żadnego indyyskiego kraiu, ponieważ iego Jeografiia iest prawdziwą zagadką.

(*Reszta potem.*)

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 31. Lipca 1804.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	19	do 26.
— Zyta		19	— 22.
— Jęczmienia		12	— 18.
— Owsa		11	— 13.
— Grochu		16	— 22.
— Kaszy iaglaney		30	— 40.

W Wiedniu d. 21. Lipca.

Meca wynosząca 21 naszych garcy:

— Pszenicy	zł. pol.	25	do 30.
— Zyta		18	— 20.
— Jęczmienia		11	— 13.
— Owsa		7	— 9.

W Brynie d. 20. Lipca.

Meca Pszenicy	zł. pol.	23	do 27.
— Zyta		16	— 19.
— Jęczmienia		10	— 12.
— Owsa		8	— 9.
— Prosa		14	— 17.

W Gdansku d. 14. Lipca.

Szefel czyli pół korca naszego w monecie pruskiey (Na łaszt wchodzi 60 szeflow.).

— Pszenica	zł. pol.	10	do 12½.
— Zyto		8	— 9.
— Jęczmień		5½	— 7.
— Owies		5½	— 6½

DONIESIENIA.

Na dniu 31 t. m. odprawiac się będzie powtorna licytacya dzierżawy Plebanii Nasiechowice na rok ieden teraźnieyszy w Kancellaryi Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego. Pretium fisci iest 1010 ryń. Licytuiący maią się rano o godzinie 9 w Kancellaryi cyrkularney znaydować, i na Vadium 10 częśc pretii fisci złożyc.

A na dniu 27 t. m. po południu odprawiac się będzie licytacya powtorna Dziesięcin na pierwszym terminie nie sprzedanych także na rok ieden, iako to:

Z Piekar pod Kościelu dworska.
Z Bronczyc biskupich chłopska
Z Pasmiech chłopska.

W Krakowie dnia 21 Julii 1804.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey uwiadomiaią ninieyszym Edyktem Adolfa Hrabię a Kalkreuth, iż Władysław Hrabia Branicki o zapłacenie summy 49,406 zł.

pol. 21 gr. i 2812 zł. pol. c. s. e. do Sądow tuteyszych żałobę podał, i pomocy sądowey do-praszał się.

Gdy zaś też Sądy dla iego zamieszkania za granicą, iemu tuteyszego sądowego adwokata Zarańskiego za obrońcę z iego szkodą i niebezpieczeństwem ustanowiły, z którym taż sprawa rozpoczęta podług przepisanego dla Galicyi zachodniey sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie, napomina się onegoż ninieyszym Edyktem, aby w przeciągu 90 dni do odpowiedzi się stawił, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta swe oddał, lub innego sobie patrona obrał, i tego Sądowi wymienił, i oraz tych podług prawa użył krokow, które się do obrony swey sprawy pożytecznemi bydź zdaią; gdyby bowiem tego nieuczynił, i swą zaniedbał sprawę, samby sobie szkodę może iaką ztąd wynikaiącą przypisać winien był. Dan w Lublinie dnia 2. Maia 1804.

Kaiet. Michałowski V. P.
Purtscher.
Com: à Bubna. *Z Rady C. K. sądow szlach. Lubelskich Galicyi Zachod.*
Rayski, sekr.

Magistrat Miasta C. K. Lubelskie ninieyszym Publicznym Edyktem wszystkim i każdemu wszczególności dowiadomości podaie: iż na żądanie Ernesta Samuela Theine wierzyciela prawnie przekonywaiącego, licytacya kamienicy niegdy Jana Szteigiera tu w Lublinie pod Nrem 88 stoiącey, tegoż Jana Szteigiera dziedziczney, podług dzieła detaxacyi, przez każdego poprzedniczo, lub w czasie licytacyi w registraturze przeyrzeć się mogącego do zł. ryń. 4990 kr. 35 urzędownie oszacowaney, dnia 13 Augusta 804 o godzinie 10 z rana w mieyscu magistratu tuteyszego odprawiać się będzie, gdzie więcey ofiaruiący stosownie do ustawy sądowey §. 436. Długi na teyże kamienicy zabespieczone w szacunku ceny ofiarowaney na siebie przyiąć, obowiązany będzie, chociażby wierzyciele przed umowionym zrzeczeniem się długu zapłacenia przyiąć wzbraniali się, dla tego wszyscy napomienioney kamienicy hypotekowani wierzyciele na tenże termin, ażeby szczególnego przypozwu nieoczekiwali, podług nadwornego rozporządzenia pod dniem 22 Sierpnia 1797 ninieyszym Edyktem wzywaią się, gdyż przeciwnie, którzyby napomienionym Terminie niestanęli, ani przeciwko kupuiącemu albo tę kamienicę przeymuiącemu, ani do tey kamienicy żadnego prawa mieć nie będą, lecz swoiey należytości, sprzedarzy, albo z innego dłużnika maiątku poszukiwać maią.

Dan w Lublinie dnia 23 Junii 1804.

Engbricht.
Lewandowski.
Fr. Krępski.
Z Rady Magistratu C. K. Miasta Lublina.
Swiderski.

Jozef Librowski Obywatel Krakowski, troskliwy będąc o nabycie wiadomości, gdzieby się żona iego Rozaliia niegdy Macieia Gaiewskiego piekarza Mieszczanina Krakowskiego i żyiącey Katarzyny małżonkow corka, znaydować mogła, która lat blisko sześć zostawiwszy spłodzoną corkę Antoninę, męża wyżey nadmienionego opuściwszy odeszła; czyli żyie lub nie? Doprasza się publiczności. Ze gdyby o teyże Rozalii z Gaiewskich Librowskiey iakowa wiadomość powziętą została, aby o znaydowaniu się teyże uwiadomienie do Magistratu Krakowskiego naypierwey, bądź do matki teyże, wdowy Gaiewskiey w Krakowie na ulicy Swieckiey pod Nr. 347, lub małżonkowi wyżey wspomnionemu na Rybakach pod Zamkiem Krakowskim mieszkaiącemu donieść raczyła, który za uwiadomienie o teyże znaydowaniu się, expensa z remuneracyą uwiadomiaiącemu wynadgrodzić obowięzuie się. W Krakowie dnia 14 Miesiąca Lipca 1804.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Gallicyi Zachodniey Jmć Panu Stanisławowi Wągrowskiemu ninieyszym Edyktem wiadomo czynią, że u sądow tychże Antoni Wyrzykowski onego o sprawie przez zastępcę do spraw małoletniego Dominika Xcia Radziwiłła adwokata Dederkę o powrocenie Folwarku Oleszyna z kalkulacyą ustanowioney uwiadomił, i w tey mierze żałobę wydał, i pomocy Sądowey dopraszał się.

Gdy zaś Sądy tuteysze dla niewiadomego iego mieszkania onemu tuteyszego sądowego adwokata Jana Madana za obrońcę z iego niebespieczeństwem i szkodą ustanowiły, z którym

w sprawa według porządku na Gallicyą Zachodnią przez ustawę sądową przepisanego prowadzona i ukończona będzie; zaczem on nieyszym obwieszczeniem upomina się, ażeby w przeciągu 90 dni do deklarowania się stawił, i przydanemu siebie obrońcy dowody i papiery swoie oddał, albo sobie innego obrońcę wybrał, i Sądowi onego wymienił i te środki podług prawa przedsięwziął, które do obrony swey sprawy przydatnemi zdaią się; gdyby tego nieuczynił i sprawy swoiey za niedbał szkodę ztąd może wynikaiącą samemu sobie przypisać będzie powinien. Dan w Lublinie dnia 1 Maia 1804.

Michałowski.
Domasławski.
Nitsch.
Władich.

ZRady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel: Galicyi Zachod:
Rayski, *sekr*

Magistrat C. K. Miasta Krakowa niniеyszemi Publiczność uwiadomia, iż kamienica dawniey Anny Dziedzickiey teraz Macieia Dziedzickiego własna, na ulicy Szpitalney pod N. 621 tu w Krakowie stoiąca ryń. 3305 kr. 47 i pnł sądownie oszacowana, na prożbę prawem przekonywaiącey Agneszki Karasiewiczowey końcem zaspokoienia długu w summie 93 czerw. zł. w złocie hollenderskim prowizyi od dnia 1 Stycznia 1798 po 5 od sta, kosztow prawnych 7 ryń. 15 kr. i innych w drodze exekucyi wynikłych przez publiczną licytacyą tu w Sądzie w dniu 16 Miesiaca Sierpnia r. b. o godzinie 3 z południa sprzedawaną będzie pod kondycyami:

1. Iż każdy chęć kupienia onęż maiący w zakład dla bezpieczeństwa przed zaczęciem licytacyi 10tą część summy szacunkowey złożyć i

Powtore. Przyszły kupiciel summę 93 czer. zł. w złocie hollenderskim, a zaś prowizyą od dnia 1 Stycznia 1798 r. po 5 od sta, prawne expensa 7 ryń. 15 kr. i inne w drodze exekucyi wypadłe, na zaspokoienie Agneszki Karasiewiczowey, tudzież resztę summy z licytacyi należącą w bankocetlach do depozytu tuteyszego w dniach 14 złożyć powinien będzie.

Potrzecie. Gdyby kupiciel kondycyy w dniach 14 niedopełnił, nowa licytacya na iego koszt odprawiona będzie i on koszta wypadłe zapłacić obligowanym będzie.

Zaczem wszyscy chęć kupienia maiący zwołuią się, aby się na wzwyż wyrażonym terminie i mieyscu znaydowali. Wierzyciele zaś prawo zastawu nań maiący, napominaią się, aby nieoczekuiąc osobnych przywołań praw swoich pilnowali, bo na tych, którzyby przy tey licytacyi z swemi się nie popisowali prawami żaden więcey wzgląd przy podziale summy z licytacyi wypadłey miany nie będzie, lecz swego zaspokoienia z innej substancyi dłużnika poszukiwac będą musieli.

Gollmayer.
Łodziński.
Fiala.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 13 Lipca 1804 roku.
Plinta.

Stosownie do wysokiego Gubernialnego dekretu dnia 22 Czerwca t. r. iest mieysce syndyka do osadzenia w magistracie Beyсkim zawakowane z pensyą roczną 300 zł. ryń. dla osadzenia którego iest konkurs na dzień 16 Sierpnia t. r. rozpisanym, kompetenci życzący sobie tego mieysca maią się zaopatrzyć dekretami eligibilitatis tak z linii polityczney iako też i sądowniczey i prośby swe naydaley do wspomnionego terminu do C. K. urzędu cyrkulargo Jasielskiego podać.

Z strony ekonomicznego urzędu państwa Mokrzyszow Baronowi de Kasznitz należącego, w Galicyi wschodniey cyrkułu Rzeszowskiego w pobliżu Sandomirza sytuowanego obwieszcza się niniеyszym, że tamże są do sprzedania dwoch i trzech letnie hiszpańskie Barany. Na zaletę tychże Baranow, ktore korzyść przedniey wełny i wybornego gatunku owiec przynoszą, dosyć iest powiedzieć, że cetnar wełny z tychże do sprzedania wyznaczonych Baranow w tym roku zebraney po 250 zł. ryń. sprzedanym został.

Ktoby sobie życzył, także nabyć przedniego gatunku owiec, niech się zgłosi w tey mierze w urzędzie ekonomicznym Mokrzyszowskim. W Mokrzyszowie dnia 15go Lipca 1804.